

09.10.2018

Генеральному секретарю ОБСЄ
пану Послу Томасу Гремінгеру,

м. Астана, вул. Бейбітшилик 10
Z10K8H4, Казахстан

У світлі Вашого майбутнього візиту в м. Астану для участі в заходах, пов'язаних з 20-тою річницею відкриття представництва ОБСЄ в Казахстані, які пройдуть 11.10.2018, ми звертаємося до Вас з проханням порушити питання щодо порушення прав і свобод людини в Казахстані: свободи слова, випадках переслідувань журналістів та блогерів, постійних порушеннях свободи зібрань і права на мирний протест. Ми закликаємо ОБСЄ взяти активнішу участь у поліпшенні ситуації з правами людини і особливо приділити увагу спостереженню за перебігом судових розглядів з політично мотивованих справ у нашій країні. Ми закликаємо ОБСЄ більш наполегливо і ефективно сприяти виконанню Казахстаном своїх міжнародних зобов'язань в рамках цієї організації у сфері людського виміру: розвитку демократії, забезпечення верховенства права і прав людини.

Зокрема, звертаємо Вашу увагу на такі випадки. У 2016 році мирні протести проти поправок до Земельного кодексу призвели до затримання близько 1000 чоловік (зокрема 55 журналістів), серед яких 30 учасників протесту були заарештовані. 10.05.2018 поліція застосувала надмірну грубу силу під час проведення мирного протесту, учасники якого хотіли звернути увагу делегації Європарламенту на проблеми із застосуванням катувань до затриманих і ув'язнених. Зі 150 затриманих близько 40 протестувальників були притягнуті до адміністративної відповідальності. 17-18 вересня 2018 року в м. Астана і м. Алмати поліція затримала кількох представників громадянського суспільства, які намагалися домогтися зустрічі з членами Європарламенту.

Активісти і правозахисники, наприклад, Олена Семенова, стають жертвами переслідувань навіть в зв'язку із зверненнями зі скаргами до депутатів Європарламенту в приміщеннях Європейського парламенту. На Семенову накладено заборону на свободу пересування, і вона не змогла 08.10.2018 виїхати з Казахстану, аби взяти участь у засіданнях ПАРЄ. Поет-

дисидент Арон Атабек (Едигеев) знаходиться в ув'язненні вже більше 11 років, і, в порушення вироку суду, особливою секретною вказівкою Комітету кримінально-виконавчої системи Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан, утримується в слідчому ізоляторі практично в умовах повної ізоляції.

Будь-які зв'язки з мирним опозиційним рухом «Демократичний вибір Казахстану», який, на нашу думку, необґрунтовано визнано судом екстремістським, припиняються через тиск, погрози, переслідування, зокрема і кримінальні, деякі з яких закінчуються вироками тривалого позбавлення волі. Наводимо лише ряд прикладів жертв таких політичних переслідувань: Муратбек Тунгішбаєв, Абловас Джумаєв і його дружина Айгуль Акбердієва, Бакіза Халелова, Асет Абішев, Алмат Жумагулов, Кенжебек Абішев та інші.

Незважаючи на звільнення декількох політичних ув'язнених, переслідування з політичних мотивів нових активістів і блогерів не припиняється і кількість таких випадків залишається високою. Казахстанські правозахисники склали список з більш ніж 50 випадків переслідувань без позбавлення волі і 18 випадків взяття під варту на підставі звинувачень з політичних мотивів.

ОБСЄ необхідно звернути увагу на найневідкладніші випадки і звернутися до керівництва Казахстану з вимогою негайного звільнення політичних в'язнів Макса Бокаєва, Іскандера Єрімбетова і Мухтара Джакішева, відповідно до рішення Комітету ООН з прав людини, заяв Робочої групи ООН з довільних затримань і Спеціального доповідача ООН з питань катувань.

Ми звертаємося до Вас з проханням вирішити з владою Казахстану питання щодо відновлення мандату Центру ОБСЄ в м. Астана і посилити його роль у моніторингу та інформуванні міжнародної спільноти про випадки порушень прав і свобод людини в Казахстані відповідно до положень Документу Московської наради конференції щодо людського виміру НБСЄ 1991 року, що стосуються екстериторіальності прав людини, тобто визнання того, що вони не є внутрішньою справою держави-учасниці ОБСЄ. Для нас дуже важливо, щоб представництво ОБСЄ в м. Астана брало участь в моніторингу судових розглядів з політично вмотивованих справ для міжнародного моніторингу забезпечення права підсудних на справедливий суд.

ОБСЄ слід закликати владу Казахстану внести поправки до Кримінального кодексу і видалити двозначні визначення, наприклад: «наклеп», «розпалювання соціальної ворожнечі», «поширення завідомо неправдивої інформації», «втручання в діяльність державних органів», «порушення порядку організації мітингів», «організація незаконних

зборів», які використовуються як підстави для взяття під варту з політичних мотивів і переслідування журналістів, блогерів, правозахисників, профспілкових лідерів і громадянських активістів.

ОБСЄ слід засудити і наполегливо вимагати припинити практику каральної психіатрії та систематичного застосування катування ув'язнених і підозрюваних в Казахстані.

підписи:

Євгеній Жовтіс, правозахисник, м. Алмати

Бахитжан Торегожина, правозахисниця, м. Алмати

Зауреш Батталова, правозахисниця, м. Астана

Розлана Таукіна, журналістка, м. Алмати

Галим Агелеуов, правозахисник, м. Алмати

Лукпан Ахмедьяров, журналіст, м. Уральск

Ерлан Калієв, правозахисник, м. Алмати

і понад 150 інших підписантів